

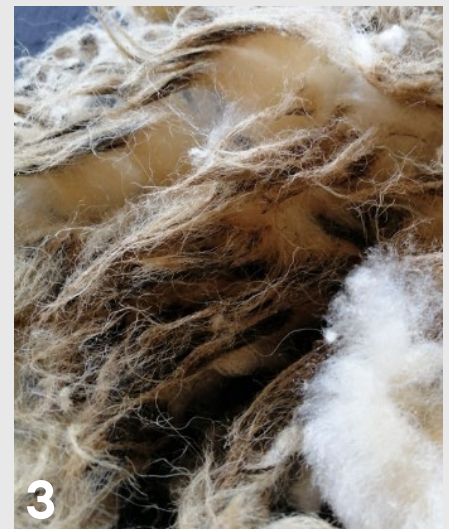

Man kan påverka ullkvaliteten både för och efter klippningen. Förutom ras och avel påverkar också miljö och skötseln ullens kvalitet. Rätt tid för klippningen och klippteknik säkerställer ull av god kvalitet. I samband med klippningen/efter klippningen sorteras olika ullkvaliteter och packas före leverans till vidareförädling. Sortering och packning är viktiga i ullkedjan.

OSORTERAD ULL
HAR DET
VÄRDE SOM DEN
SÄMSTA
ULLEN SATSEN
HAR!

SORTERING

Genom att skaka ullfällan faller löst skräp från ullen. Den klippta fällan bredds ut på en sorteringsytamed den klippta sidan neråt. Allt stort skräp, såsom timotej knoppar, halm och kvistar, plockas bort. Ifall det är möjligt, är det bättre att ta bort större skräp från fåret redan före klippningen, t.ex. med en plastborste.

1. **Borsta bort större skräp** före klippningen. (Bild 1 får med skräp)
2. **I samband med klippningen sorteras ullen från magen och bakbenen** (pil) 2. Klass - i egen säck (rygja).
3. **Ull av sämre kvalitet, ull från magen, kinderna och benen** packas i egna säckar och levereras antingen till avstjälningsplatsen eller för annan användning. Släng skräpull i annan säck, så att de inte blandas med den rena ullen!

Det är lättast att sortera ullen genast

1. I samband med klippningen. Det är bra att reservera en person för sorteringen. För att sorteringen skall löpa bör sorteringsplatsen placeras bredvid klipp platsen och ha bra belysning, ha en yta för sortering samt förpackningsutrustning. För sorteringsplatsen reserveras en borste eller t.ex. en lövblåsare, så att sorteringsplatsen kan hållas ren.

2. Senare. Ullen rullas till rullar så att fällen hålls hel.

Bred ut hela fällen på underlaget så att översidan är uppåt, sväng inåt fällens kanter och rulla till slut fällen till en rulle.

Sorteringsytan kan vara ett tätt nät eller en skiva. Ullklipp och mindre skräp fallen igenom ett tätt nät. Sorteringsbordet kan ha högre kanter och man kan ha flera bord om det är flera personer som sorterar.

Vid bestämningen av höjden på bordet är det bra att ta hänsyn till arbetsergonomin. Höjd beroende av sorterarens längd. Bordets skall vara så stort att hela fällen ryms att breda ut på bordet (bra storlek 1,2 x 2 m).

FIXA DET
UPPMÄRKSAMHET
WORKERGONO-
BETYDA

Under sorteringen tas från fällen bort tovad och smutsig ull (urin, avföring, spott). Bortsorterad ull kan vara mellan 20-25% av ullen från ett djur. För kort ullfiber (under 4 cm) och ullklipp duger inte heller för vidareförädling.

Kardborre, tovad ull, hö skräp. Sådant sorteras bort.

Ifall det finns diarré i ullen lönar det sig att städa bort den på förhand. De klottar ner ullen på andra djur också.

I sorteringen tas också bort områden med märkfärg. Färgen lönar det sig att sätta på djurets panna, inte på ullen.

Efter utfodringsperioden inomhus är det vanligt med hö skräp i ullen i nacken och på ryggen. Sådant sorteras skilt som II-klass ull

Testning av tovad och smutsig ull

Granska ullstapeln. Ta tag i stapelns rot och dela den itu. Ifall den delar sig på hela sin längd då man drar lätt i den är den användbar. Man sorterar bort sådan ull där det behövs mera kraft för att dela på stapelns topp eller de går inte alls att dra i tu: fasttovad / för smutsig ull.

Olika kvalitet på fällen och packning

Ullen sorteras och packas enligt färg, ras och kvalitet. Olika färger (vit, svart, brun och grå) packas skilt, brokig ull packas för sig, ifall man inte separerar de olika färgerna i samband med sorteringen.

Det finns skillnader på ullen mellan de olika raserna, därför skall olika rasers ull sorteras och packas skilt, också korsningar packas skilt. Kvaliteten på vuxna djurs ull och lammens ull, från den första klippningen är olika, vilket betyder att dessa också packas separat. Avelsbaggars ull kan ha en kraftig lukt, så det kan också packas skilt. På alla förpackningar skrivs upp ovan nämnda information tillsammans med gårdens kontaktuppgifter och klippningstidpunkt (t.ex. vår -22).

Förpackningsmaterialet skall vara material som andas, såsom papper eller säckar för vedklabbar, men aldrig plastsäckar. På förpackningarna märks också ullkvaliteten, t.ex. genom att skriva på direkt med en tuschpenna.

Då man packar ull är det viktigt att observera att endast torr ull skall packas. Våt ull blir varm och förstörs. Ullen förpackas så lufttätt som möjligt i rena säckar som andas. De går också att bala med en balare som är avsedd för att bala ull. Kolla om det i din omgivning finns en balare. I plastsäckar kan ullen inte andas, den blir fuktig och möglar.

Det är bra att leverera ullen till köparen så fort som möjligt efter klippningen, minst en gång per år. Lång lagringstid försämrar ullkvaliteten. På gården skall ullen bevaras på en torr plats och skyddad för solljus. Det är bra att lagra ullen t.ex. på en lastpall (aldrig någonsin direkt på marken: marken avger fukt) och skyddad från väder.

Ullen kan sorteras ännu noggrannare i kvalitetsklasser, ifall man kommer överens om det. Köparen ger då instruktioner för hur man sorterar i olika klasser.

**Ta in fåren så att de inte är våta den dag de skall klippas
(Ifall de ännu är ute)**

Klipp inte våra får, då måste ullen torkas separat.